

BIOPOLITIKOS SEMINARAI

I. MICHELIO FOUCAULT BIOPOLITIKOS SAMPRATA

Lietuvos kultūros tyrimų instituto Šiuolaikinės filosofijos skyrius pradeda Biopolitikos seminarų ciklą. Jame skaitant ir aptariant įvairių laikų filosofinius tekstus bus gilinamasi į biopolitikos – gyvybės, gyvenimo ir politikos santykio problemas.

Pirmasis seminaras įvyks 2012 metų sausio 17 d. 18 val. Lietuvos kultūros tyrimų instituto (Saltoniškių g. 58, Vilnius) 217 kab.

Biopolitikos sampratą XX a. 8 dešimtmetyje suformulavo prancūzų filosofas Michelis Foucault, šalia individualiame lygmenyje diegiamos disciplinos išskyręs kitokį – biopolitinį – visuomenės valdymo lygmenį. Jei discipliną Foucault sieja su įvairiose institucijose – mokykloje, armijoje, darbovietėje, kalėjime ar beprotnamyje – vykstančiu individo formavimu verčiant jį paklusti visuomenės normoms, tai biopolitikos objektu tampa visa visuomenė, jos gerovė, sveikata, reprodukcija, kitaip tariant, pati gyvybė, gyvenimas ir jo kokybė. Tokiu būdu, kaip teigia Foucault, biopolitika jau nuo XIX a. susieja galią ir gyvybę.

Šiandien tampa aišku, kad biopolitikos samprata kelia žymiai daugiau klausimų, nei teikia atsakymų. Viena vertus, taip yra dėl biopolitikos teminio lauko platumo ir neapibrėžtumo. Tarpdisciplininiame biopolitikos diskurse dalyvauja tokie skirtingi mokslai, kaip politinė filosofija, teisė, ekonomika ir politinė ekonomija, sociologija, biologija, bioinžinerija ir t.t. Kita vertus, biopolitikoje išryškėja prieštaravimai ir problemos, raudona gija nužyminčios naujaisių laikų pasaulio istorijos trajektoriją: suverenumas ir nacionalizmas, rasizmas, genocidas, gerovės valstybė, ekonominis išnaudojimas ir skurdas, socialinė atskirtis, demografinės krizės, šeimos politika ir seksualumas, imigracija ir emigracija, eugenika ir bioinžinerija, gyvūnų teisių apsauga. Šios problemos itin paaštrėja dabartinėje pasaulio tvarkoje, kurią daugelis šiuolaikybės tyrinėtojų vadina Imperija. Šias problemas filosofiniame kontekste bandysime kritiškai apsvarstyti ar bent paliesti organizuojamame seminarų cikle.

Pirmajame, įvadiniame ciklo seminare aptarsime jau minėto Michelio Foucault 1976 m. College de France skaitytą paskaitą, publikuotą rinktinėje „Visuomenė turi būti ginama“. Seminaro teksto (pdf anglų kalba) teiraukitės el. p.: godfish2000@gmail.com (Kasparas).

Seminarų lankymas laisvas.